

עזרי וזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ו

פרשת ראה - תשפ"ו - גיליון 208

מדור הגימטריות

* **כִּי אִם בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יי' בְּאַחַד שְׁבֻטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה**
עֲלֵתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כָּל אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצַוְךָ: (י"ב י"ד)
וכתב בעל הטורים, שם תעלה עלתריך. ר"ת תשע, ט' דברים אתה
מעלה על המזבח, עולה, חטאת, אשם, שלמים, מנחה, שמן,
לבונה, יין, מים.

והנה המילים בפסוק: **בְּאַחַד שְׁבֻטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֲלֵתֶיךָ וְשָׁם**
תַּעֲשֶׂה, עולה בגימטריא 2852.
וכן המילים: **דאלו ט' הדברים תעלה - עולה - חטאת - אשם**
- שלמים - מנחה - שמן - לבונה - יין - מים, עולה בגימטריא
2852.

רוב שניים תהיה כשרה.

* **שְׁמֹר וְשָׁמַעְתָּ אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצַוְךָ לַמַּעַן**
יִיטֵב לָךְ וּלְבִנְיָךְ אַחֲרֶיךָ עַד עוֹלָם וְכו': (י"ב כ"ח)
והקשה האור החיים הקדוש, שמור ושמעת. קשה שהיה לו לומר
שְׁמַע ושמרת ולמה הקדים שמירה לשמיעה, ותרץ אכן הכונה
היא שמצוה על ב' דברים, א' תורה ומצות ה' אשר כבר נודעו
לישראל מפי משה, וב' אשר יגזרו רבותינו ז"ל הגדרים והסייגים
אשר יחדשו, לזה כנגד תורה ומצות שהם ידועים כבר בתורה אמר
שמור, וכנגד דברים המתחדשים מרבותינו ז"ל אמר ושמעת
שצריך לקבל כל גזירת רבותינו ז"ל וסייגיהם.
ונראה לרמזו זה במילים **שְׁמֹר וְשָׁמַעְתָּ אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה**,
זהו ראשי תיבות.

תורה אלוהית שבכתב ממשה רבינו - מאידך אלו רבותינו
מפרשי תורה שבכתב יגזרו עלינו הגדרים הסייגים - לברר לנו
ההלכות כהלכתן בכל דור ודור.

* **שְׁבַעָה שְׁבַעַת תִּסְפֹּר לָךְ מִהֶחֱל תְּרַמֵּשׁ בְּקָמָה תַּחֲל לִסְפֹּר**
שְׁבַעָה שְׁבַעוֹת: (ט"ז ט')
ונראה לרמזו כן במילים **שְׁבַעָה שְׁבַעַת תִּסְפֹּר לָךְ מִהֶחֱל תְּרַמֵּשׁ**
בְּקָמָה תַּחֲל, זהו ראשי תיבות.

ראוי כי מיום הביאכם ממחרת למועד חג פסח החל חרמש
בקמה - ראשית קציר עומר תבואתכם - תחל לספור לך שבעה
שבועות עד בוא חג שבועות - הוא מתן תורה בהר סיני.

פרפראות וחידושים

* **לֹא תַעֲשֹׂן כֵּן לִי' אֱלֹהֵיכֶם: (י"ב ד')**

ובאור החיים הק' הביא **לא תעשון כן לה' אלהיכם**. רבותינו ז"ל בספרי אמרו
וז"ל אמר רבי ישמעאל מנין למוחק אות מן השם שעובר בלא תעשה דכתיב
ואבדתם את שמם **לא תעשון כן** ע"כ וכו', ושם בספרי אמרו עוד וז"ל מנין
לנותן אבן אחת מן העזרה שעובר בלא תעשה דכתיב **לא תעשון** וגו'.
ונראה לרמזו כן במילים **לא תעשון כן ליי' אלהיכם**, זהו ראשי תיבות.
כי אזהרה היא לכל המוחק שם יי' - ואו נותן נתיצת אבן מן העזרה
והמזבח יעבור על לא תעשו כן ליי'.

* **רַק הַדָּם לֹא תֹאכְלוּ עַל הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֻנּוּ כַּמִּים: (י"ב ט"ז)**

ומבאר רש"י, **תשפכנו כמים**. לומר לך שאין צריך כסוי (חולין פד.). דבר אחר,
הרי הוא כמים להכשיר את הזרעים (ספרי עא.):
ובתורה תמימה הביא **תשפכנו כמים** - א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן, מניין
לדם קדשים שאינו מכשיר לקבל טומאה, ת"ל על הארץ **תשפכנו כמים**, דם
שנשפך כמים מכשיר דם שאינו נשפך כמים אינו מכשיר [שם שם].
ונראה לרמזו כן במילים **רַק הַדָּם לֹא תֹאכְלוּ עַל הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֻנּוּ כַּמִּים**, זהו
ראשי תיבות.

מכאן צייתה תורה איסור אכילת דם כי נפשו של האדם מחמדתו וגם
מתאוה - פטור לכסותו - וע"כ רק אם על קרקע הארץ תשפכנו כמים
ראוי יהיה להכשיר לטמא כמים.

* **כִּי יִרְחַק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם וְכו' וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאֲנֶךָ אֲשֶׁר נָתַן יי' לָךְ**
כַּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ וְאָכַלְתָּ וְכו': (י"ב כ"א)
וכתב רש"י, **וזבחת וגו' כאשר צויתך**. למדנו שיש צווי בזביחה היאך ישחוט,
והן הלכות שחיטה שנאמרו למשה מסיני.

ובדעת זקנים ביאר, מכאן אמרו רבותינו במס' חולין מלמד שנצטווה משה על
הקנה ועל הושט, ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה, והוסיף שמילת
אֲשֶׁר זהו ר"ת, אחד שנים רוב, והיינו אחד בעוף, שנים בבהמה, ורוב קאי
אתרויהו.

וכתב בעל הטורים **כאשר צויתך**. בגימטריא רוב אחד בעוף ורוב שנים
בבהמה.

ונראה לרמזו כן במילים **יי' לָךְ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ**, זהו ראשי תיבות.
הלכות השחיטה וסימניה ציונו יי' יתברך - אחד לבעלי כנף כשר - ובבהמה

סיפור שבועי הרב ישראל פנחסי זצ"ל ראש כולל 'האר"י' בבני ברק

רבינו נולד ביום כ"ט חשון תש"ד באפגניסטאן לאביו רבי אברהם ז"ל ולאמו מרת שפרה ע"ה. אביו רבי אברהם ז"ל נולד בבוכרה ובשנת תר"צ כשהיה בגיל 13 עקב ההפיכה הקומוניסטית והקמת ברית המועצות, ברח יחד עם בני משפחתו לאפגניסטאן. וכדי לטשטש את עקבות בריחתם, שינו את המשפחה מזרקיוף לפנחסוב. לאחר כעשרים שנה שהתגוררו באפגניסטאן החליט רבי אברהם לעלות עם כל משפחתו לארץ ישראל, וכיון שמעמדו כפליט מבוכה לא היה מסודר, לא היתה לו אפשרות לקבל דרכון. לאחר ששילמו שוחד לממונים, קיבל דרכון פרסי, ושם היה עליו לטשטש את מוצאו הבוכרי, ושינו את משפחתם לפנחסי. מאפגניסטאן הם נסעו לטהרן ושם שהו כשלושה חודשים עד עלייתם לארץ. בטהרן היו שלוחי הסוכנות שהיו דואגים לשלוח את העולים לארץ. אחד מאותם אנשי הסוכנות הישראלית היה אז בחור צעיר בשם אליעזר בן דוד (לימים הרב אליעזר בן דוד זצ"ל) שעלה מאירן ולמד בישיבת פוניב'ו. הוא נשתל על ידי החזון איש להיות איש הסוכנות בטהרן, במטרה להשיג על חינוכם הטהור של ילדי העולים. כשפגש רבי אליעזר בן דוד את רבי אברהם פנחסי ומשפחתו ראה שהם יראים ושלמים, לקח אותו הצידה ואמר לו אם אתה רוצה שהילדים שלך יישארו יראי שמים, תדאג לגור רק 'בבני ברק'. רבי אברהם פנחסי לא הכיר את המקום הזה, אבל אם הבחור הזה אומר כנראה הוא יודע. 'תרשום לי בבקשה את השם של העיר הזו ביקש', והרב בן דוד לקח דף ועט וכתב בבירור 'בני ברק' והדריך את רבי אברהם לדרוש מגורים רק בעיר הזו ולא לוותר. כשעלו לארץ בשנת תשי"א פקידי הסוכנות בארץ הסתכלו על רבי אברהם וראו שהגיע מבוכה והורו לו ביבושת, נוכל לסדר לך דירה בקריית שלום, קריית שפירא, או עפולה תבחר מה אתה רוצה? אמר להם רבי אברהם אני רוצה דירה רק בבני ברק, אמרו לו אין דירה 'בבני ברק'...

רבי אברהם, סירב, והבין שהמקומות האלו חילוניים, לכן פנה בגפו ללכת לבני ברק בלי עזרה ובלי סיוע, איכשהו הצליח להסתדר קנה שם בית ברחוב צפת בבני ברק. רבי אברהם שלא הבין בין ממ"ד לתלמוד תורה על טהרת הקודש, רשם את בניו לבית הספר 'מעלות' שהיה בית ספר ממ"ד ברחוב מימון בבני ברק. באותה תקופה שלמדו הילדים למשפחת פנחסי בבית הספר ממ"ד, היה רבי ישראל זצ"ל הולך כל יום עם אחיו לבית הספר, אבל היה נשאר מחוץ לכיתה ולא הסכים להיכנס, למרות ההפצרות של המורה ואחיו הגדולים, הוא היה יושב מחוץ לכיתה, ראשו בין ברכיו ולא אומר לאף אחד מדוע הוא מסרב להיכנס לכיתה. אימו ניסתה לדובבו ולאחר הפצרות רבות, אמר לה בטוהר לבו, לומדים שם בנים ובנות יחד, בחוץ לארץ למדנו רק בנים לבד. התפנית ארעה אחרי חודשיים כשב הרב אליעזר בן דוד מהפעילות שלו בטהרן. הוא הגיע לבני ברק וחפש אדם בשם פנחסי, איתר אותו ושאל הגעת עד לכאן, היכן רשמת את הילדים? רבי אברהם חיך אל תדאג כולם בבית ספר 'דתי'... הרב בן דוד אמר לו תדע לך, זה שמלמדים שם תנ"ך לא הופך את המקום לדתי, אתה צריך חינוך תורני על טהרת הקודש. רבי אליעזר בן דוד היה אז בחור צעיר הוא לקח אותו לעיריית בני ברק ודרש להעביר את הילדים בית ספר, ראש העירייה אז היה מהמפד"ל. והם הבינו טוב מאוד מה רוצה הבחור של החזון איש והחלו להתחמק, אי אפשר להעביר באמצע שנה, אי אפשר לרשום עכשיו הם בהפסקה עכשיו המזכירה שמטפלת בזה לא נמצאת לא חסרים תירוצים. רבי אברהם ז"ל לא הסכים לתשובות המתחמקות החל לזעוק ולבכות על נפש בניו, לשמע הצעקות יצא סגן ראש העירייה הרב ראובן אהרונביץ, שעל שמו נקרא לימים רחוב אהרונביץ (השומר) בבני ברק, הצער נגע ללבו ובו במקום הרים טלפונים לאנשי משרד החינוך ולכל המי ומי עד שהבעיה נפתרה וכל הבנים נרשמו לתלמוד תורה 'המרכז' שהיה אז היחיד בבני ברק על טהרת הקודש.

לאחר שסיים רבי ישראל זצ"ל את לימודיו בת"ת המרכז, עלה לישיבת פוניב'ו לצעירים, ולאחר שלוש שנים עלה לישיבת פוניב'ו הגדולה, שם התקשה רבי ישראל בהבנת השיעורים שנאמרו בשפת האידיש, ובעצת רבותיו לקראת זמן חורף תשכ"ב עבר לישיבת 'פורת יוסף' בשכונת קטמון תחת הנהגתם של רבי שמעון בעדני וחכם שלום כהן זיע"א. בשבתות כשהיה חוזר מהישיבה, והוא נער בגיל 17 שנה, היה מתפלל יחד עם אביו בבית הכנסת לעולי משהד (ברח' קאליש שמאחורי בית הכנסת הגדול שברחוב רבי עקיבא). באותם ימים היה רבי רפאל ברוך טולידאנו זיע"א מוסר שם דרשות חוצבות להבות אש. רבי רפאל הכיר את מעלותיו של הבחור ישראל פנחסי, ולפעמים כשהיו בדרשה דברים עמוקים היה פונה אליו הרב טולידאנו ואומר לו ישראל אני עכשיו מדבר רק אליך, ובנוסף גם היה מכבדו בשבתות אלו לדרוש בפני הציבור למרות גילו הצעיר. והיתה התפעלות בקרב הציבור איך שבחור צעיר דורש ביראת שמים דרשה חוצבת להבות אש.

בשנת תשכ"ה החליט הרב אליעזר בן דוד זצ"ל להקים קהילה של בני תורה בעיר 'שלומי' שבצפון הארץ, לשם כך הוא הקים שם קודם ישיבה 'ישיבת שלומי', ולשם כך לקח בחורים מכמה ישיבות. את החמשה עשר הבחורים הראשונים, הוא לקח מישיבת פורת יוסף, שאחד מהם היה רבי ישראל פנחסי. גם רבי רפאל אדרי זצ"ל (הצדיק מרעננה) היה בין אותם הבחורים. הבחורים היו לומדים חצי יום, ואח"כ משה ארבע היו מתפזרים במושבים באיזור ועושים פעילות תורנית. באותה תקופה זכה רבי ישראל ללמוד איסור והיתר ולהיבחן אצל רבה של עכו הרב שלום לופס זצ"ל שנתן לו על כך תעודת יורה יורה, כשהוא עדין בחור צעיר.

בישיבה בשלומי הכיר רבי ישראל את אחד מחכמי ג'רבא רבי שאול מקיקץ השלי זצ"ל שהיה גאון ועניו גדול, ורבי ישראל דאג להוציא את כתביו לאור בספר הנקרא 'כרמי שלי' ואף לעטר את הספר בהסכמות של רבי יעקב ישראל קנייבסקי (הסטייפלער), הרב שך, רבי עובדיה הדאיה, הרב עובדיה יוסף זיע"א.

בחודש כסליו תשכ"ח נשא הרב את רעייתו הרבנית מלכה ע"ה והחל ללמוד בכולל ישיבת 'תורה והוראה' שעל ידי ישיבת 'פורת יוסף' בתל אביב, שם למד בחברותא עם הרבנים רבי מסעוד בן שמעון רבה של בני ברק, ועם רבי אברהם יוסף שליט"א, ושם זכו לשמוע שיעורים מהרב עובדיה זצ"ל שכיהן באותה תקופה רבה של תל אביב. בשנת תשל"א נקרא לכהן כר"מ בישיבת 'אהל משה' בבני ברק בראשות רבי משה מלכה זצ"ל. שם כיהן באותה תקופה גם רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל ומשם נקשרו השניים שנים רבות בעבודות של אהבה כשלימים הרב פינקוס זצ"ל למד קבלה בכולל רבינו האר"י שייסד רבינו, ואף היה מגיע להקפות בשמחת תורה שלאחר תפילת מנחה בבית הכנסת הבוכרים, ששם כיהן רבינו כרב בית הכנסת.

בשנת תשל"ב נקרא לכהן כר"מ לשיעור 'א' בישיבת 'תורת חיים' בבני ברק שהוקמה על ידי הרב משה פארדו זצ"ל. שם כיהן למעלה מעשרים שנה, והעמיד תלמידים הרבה. לישיבה היו מגיעים תלמידים מערי הפירפירה שההורים שלהם לא היו תמיד בני תורה, והרב זצ"ל היה משקיע בהם את כל כוחותיו, כדי להעלותם על דרך המלך בתורה ויראת שמים. אחד התלמידים המפורסמים, הוא הרב מיכאל לסרי שליט"א.

כאמור הרב הקים את כולל רבינו האר"י שם למדו אברכים יראים ושלמים את תורה הקבלה, בראשות הכולל מינה רבי ישראל את גיסו רבי מרדכי בן שמעון זצ"ל. וכמו כן כיהן כרב בית הכנסת הבוכרים, שם התגבשה קהילה של אנשים יראים, תחת הנהגתו של הרב, כשהרב זצ"ל מעלה אותם בתורה ויראת שמים, בדרשותיו חוצבות להבות אש שהיו בעיקר בשבת קודש, שם היה הרב מרבה להביא מדבריו של הבן איש חי, ופעם אמר 'בטוח אני שיש לי ניצוץ מרבינו יוסף חיים'. בימי השבוב"ם היה הרב עורך תיקונים בבית הכנסת לכל מיני עבירות כפי שתיקן הבן איש חי, לשם היו מגיעים רבים להשתתף, בעלי בתים, אברכים, ורבנים גדולים.

כל מצוה שהרב היה מקיים היה עושה זאת בשמחה כל כך גדולה, עד שמי שהיה רואה זאת היה מקבל חשק בעשיית המצוות. משפטים שהיו רגילים על לשונם: 'כמה טוב שיש שבת, מה היינו עושים בלי שבת...', 'מי כעמך ישראל, רבונו של עולם יש לך עם כזה? בכל העולם לא תמצא עם כזה...'.

רבינו נפטר ביום רביעי כ"ו תשרי תשפ"א בגיל 77 לאחר שנדבק בנגיף הקורונה.

רבי ישראל פנחסי הלוי בן שפרה זיע"א ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ - ניסים חיים בן חנה
נורית בת מרים ע"ה

לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה חנינה וב"ב * שרה בת אילה * יוסף מאיר בן גאולה ויקי
* נעמה בת שושנה * רפאל בן שרה * יוסף חיים אליהו בן דבורה * משה בן שרה וב"ב * מאיר בן שושנה